

Årsredovisning
för
Stiftelsen Grävfonden

802480-7102

Räkenskapsåret

2019-01-01 – 2019-12-31

Styrelsen för Stiftelsen Grävfonden får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2019-01-01 – 2019-12-31.

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK.

Förvaltningsberättelse

Verksamheten

Allmänt om verksamheten

Den inledande paragrafen i stadgarna för den stiftelse som godkänts av Länsstyrelsen lyder: "Stiftelsen har till ändamål att främja en djupgående och kritiskt granskande journalistik, att verka för en bättre utbildning inom den undersökande journalistiken, och i övrigt verka för att höja den granskande journalistikens status och sprida insikt om dess betydelse för demokratin."

Journalistisk granskning kräver tid, kunskap och kompetens. Därför ska Grävfonden:

bidra till att finansiera kompetensutveckling på området grävande journalistik
bidra till att utveckla nya verktyg och metoder för den digitala journalistiken
möjliggöra praktik i syfte att fördjupa kunskaper

bidra till ökad kunskap och förmåga att gräva med källkritik och god etik

Sen idén föddes har Sveriges första stipendiefond för grävande journalistik och dess syfte blivit än mer angeläget. Mer än någonsin behövs kompetensutveckling, utbildning och erfarenhet för att kunna granska liksom det krävs än mer skydd för granskande journalister.

Stiftelsen har sitt säte i Stockholm.

Främjande av ändamålet

Stiftelsen har till ändamål att främja djupgående och kritiskt granskande journalistik, att verka för en bättre utbildning inom den undersökande journalistiken, och i övrigt verka för att höja den granskande journalistikens status och sprida insikt om dess betydelse för demokratin.

Stiftelsen skall företrädevis fullfölja sitt ändamål genom:

-utge stipendier till sökande som uppfyller ändamålets syfte, är medlem i Föreningen Grävande Journalister, FGJ, eller dess eventuella framtida motsvarighet, och har betalt sin medlemsavgift under de senaste två åren.

Under året har stiftelsen betalat ut 70.000 kr (50.000 kr) i bidrag till 3 mottagare.

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

År 2019 kunde stiftelsen Grävfonden väl leva upp till sitt ändamål.

Grävfondens styrelse utsåg under 2019 tre stipendiater.

Tobias Andersson Åkerblom fick stiftelsens stora stipendiet på 50 000 kronor för att under ett par månader delta i arbetet inom den internationella journalistnätverket, OCCRP i Sarajevo Organized Crime and Corruption Reporting Project. OCCRP är känt för att ha tagit fram det journalistiska materialet som avslöjade storskalig penningtvätt, bl a "Paradise papers". Utdelningen av stipendiet ägde

hb
EP L J

rum i oktober 2019 på Föreningen Grävande Journalisters medlemsarrangemang Grävhäng i Göteborg.

Förra årets stipendiat Ann Törnkvist, författare till boken "Södertäljenätverket" fick möjlighet att arbeta inom OCCRP och kunde fördjupa sina kunskaper i grävande journalistik och skapa nya nätverk. I sin stipendiatrapport 2019 skriver hon bl.a. "På OCCRP:s huvudkontor i en anonym gränd i Sarajevo, journalistnätverkets nav, arbetar bosnier, amerikaner, ryssar, flamländare och kazakstanier, bland många fler nationaliteter, med dataläckor såsom Panama papers och även med berättande reportage. "Fellows", såsom jag själv, och praktikanter från hela världen kommer och går, medan OCCRP:s medarbetare ständigt reser utomlands för att utbilda journalister i datasäkerhet och "Follow the money"-tekniken."

2019 års stipendiat, Tobias Andersson Åkerblom arbetar på Göteborgs-Postens grävredaktion, och har tidigare arbetat på Sveriges Radios program Kaliber och SVT:s program Uppdrag granskning. År 2016 fick han tillsammans med sin medförfattare Moa Kärnstrand en Guldspade för boken Modeslavar.

Nytt för fondens andra år är att Grävfonden genom crowdsourcing på Föreningen Grävande Journalisters årliga seminarium, Gräv 2019 i Kalmar har samlat in 20 000 kronor som bidrag från föreningsstyrelsen och konferensdeltagare. Summan räckte till att utlysa två stipendier för deltagande i världens största grävkonferens, The Global Investigative Journalism Conference i Hamburg som ägde rum i september 2019.

De två utvalda stipendiaterna är Carolina Jemsby och Ramus Jeppsson. Carolina Jemsby skriver så här i sin rapport: "Jag knöt flera nya kontakter för flera cross-boarder projekt som jag planerar eller redan jobbar med. Flera föreläsningar gav också ett starkt intryck, bland annat en workshop med kvinnliga grävare som berättade om vilka utmaningar de mött i sitt arbete och hur de kämpar med bilden av sig själva. Dagarna i Hamburg var berikande, inte bara genom att ge konkreta råd, tips, verktyg och kontakter utan också mentalt. Att få inspiration och input från några av världens bästa journalister, samtidigt som andra kollegor på plats berättar om sin kamp för att överleva sitt undersökande reportage. Det gav tankar, perspektiv och ny energi. Tack."

Av de två stipendiaternas rapporter framgår med stor tydlighet hur viktiga stiftelsen Grävfondens syfte och ändamål är för att fler svenska journalister ska få ökad kunskap i digital teknik, att använda sig av Big data för kartläggningar, analysverktyg, källkritiska rutiner, erfarenhet av framgångsrika arbetsmetoder och vidgande av nätverk. Kraftsamling behövs för att kommande granskningar när det gäller bekämpning av brottslighet och korruption såväl inom den politiska, offentliga som den ekonomiska sfären ska kunna genomföras med utökad kompetens och ekonomiska muskler. Detta gäller i synnerhet och med fördjupad angelägenhet vid kris och katastrof.

Den granskande journalistiken är medborgarnas möjlighet att få kännedom om det som de har rätt att veta. Även när det är väl dolt och brottsligt och i synnerhet då. Detta är en ledstjärna för Grävfondens styrelseledamöter.

Under hösten fick Grävfondens styrelse också det glädjande beskedet att fonden tilldelats 300 000 kronor under tre år som en donation av finansmannen Sven Hagströmer. Styrelsens viktigaste uppgift under 2020 är att intensifiera arbetet med att värva nya donatorer.

Sammanfattningsvis kan konstateras att syftet med Grävfonden, Sveriges första stipendiefond för grävande journalistik blivit än mer samhällskritiskt sedan instiftandet. Förutom kompetensutveckling som är Grävfondens ändamål har säkerhetsåtgärder och utökad skydd för granskande journalister blivit än mer angeläget.

Stiftelsen har sitt säte i Stockholm. Styrelsen förnyades under år 2019 och består nu av följande ledamöter:

Kerstin Brunnberg, Ingrid Carlberg, Göran Ellung, Kalle Jungstedt, Anna Lindmarker, Erik Palm, Emanuel Sidea, Carl Thulin, Fouad Youcefi och Cecilia Zadig.

Fonden har under året hållit tio styrelsemöten.

Grävfondens sex större donatorer är: David Lagercrantz, Sören Sommelius, Johan Björkmans stiftelse, Hans Hernborn, Fredrik Holmér och Sven Hagströmer. Vi vill tacka revisionsfirman Adrian & Partners som Pro bono hjälpt oss med revision. Vi vill också tacka tidskriften Fokus och dagstidningen Dagen Industri, som vid ett flertal tillfällen stått för lokal och omkostnader för styrelsens möten.

Flerårsöversikt (Tkr)	2019	2017/18 (14 mån)
Bidrag	122	109
Årets resultat	44	58
Soliditet (%)	96	100

Stiftelsens resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med noter.

Handwritten signature and initials: "d g kb" with a large flourish.

Resultaträkning

Not	2019-01-01 -2019-12-31	2017-11-20 -2018-12-31 (14 mån)
Stiftelsens intäkter		
Bidrag	122 245	109 100
Summa stiftelsens intäkter	122 245	109 100
Stiftelsens kostnader		
Lämnade bidrag	-70 000	-50 000
Övriga externa kostnader	-7 566	-620
Summa stiftelsens kostnader	-77 566	-50 620
Rörelseresultat	44 679	58 480
Resultat efter finansiella poster	44 679	58 480
Resultat före skatt	44 679	58 480
Årets resultat	44 679	58 480

EP
L
J
100

Balansräkning

Not

2019-12-31

2018-12-31

TILLGÅNGAR

Omsättningstillgångar

Kassa och bank

Kassa och bank

1 253 159

1 158 480

Summa kassa och bank

1 253 159

1 158 480

Summa omsättningstillgångar

1 253 159

1 158 480

SUMMA TILLGÅNGAR

1 253 159

1 158 480

EP
[Signature]
[Signature]
[Signature]

Balansräkning

Not

2019-12-31

2018-12-31

EGET KAPITAL OCH SKULDER

Eget kapital

Bundet eget kapital

Bundet eget kapital vid räkenskapsårets början

1 100 000

1 100 000

Bundet eget kapital vid räkenskapsårets slut

1 100 000

1 100 000

Fritt eget kapital

Fritt eget kapital vid räkenskapsårets början

58 480

0

Årets resultat

44 679

58 480

Fritt eget kapital vid räkenskapsårets slut

103 159

58 480

Summa eget kapital

1 203 159

1 158 480

Kortfristiga skulder

Beviljade ej utbetalda bidrag

50 000

0

Summa kortfristiga skulder

50 000

0

SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER

1 253 159

1 158 480

EP
LB
Wb

Noter

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänna upplysningar

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR 2016:10) om årsredovisning i mindre företag.

Nyckeltalsdefinitioner

Bidrag

Rörelsens huvudintäkter, fakturerade kostnader, sidointäkter samt intäktskorrigeringar.

Årets resultat

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader men före bokslutsdispositioner och skatter.

Soliditet (%)

Justerat eget kapital (eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt) i procent av balansomslutning.

Stockholm 25/3 2020

Kerstin Brunnberg

Ingrid Carlberg

Cecilia Zadig

Göran Ellung

Erik Palm

Min revisionsberättelse har lämnats 25/3 2020

JPA Revision AB

Helena Adrian
Auktoriserad revisor

REVISIONSBERÄTTELSE

Till styrelsen i Stiftelsen Grävfonden

Organisationsnummer 802480-7102

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för år 2019-01-01 – 2019-12-31.

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av stiftelsens finansiella ställning per den 31 december 2019 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Grund för uttalanden

Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt dessa standarder beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Jag är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen ansvarar även för den interna kontroll som denna bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Den upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om beslut har fattats om att avveckla verksamheten.

Revisorns ansvar

Mina mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller mina uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller fel och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer jag riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för mina uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av

Oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på fel, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar jag mig en förståelse av den del av stiftelsens interna kontroll som har betydelse för min revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala mig om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar jag lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar jag en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Jag drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om stiftelsens förmåga att fortsätta verksamheten. Om jag drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste jag i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Mina slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en stiftelse inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar jag den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Jag måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Jag måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som jag identifierat.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Uttalande

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av styrelsens förvaltning för år 2019-01-01 – 2019-12-31.

Enligt min uppfattning har styrelseledamöterna inte handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförförordnandet eller årsredovisningslagen.

Grund för uttalande

Jag har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Mitt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar*. Jag är oberoende i förhållande till stiftelsen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort mitt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mitt uttalande.

Styrelsens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen enligt stiftelselagen och stiftelseförförordnandet.

Revisorns ansvar

Mitt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed mitt uttalande, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot i något väsentligt avseende:

- företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen eller om det finns skäl för entledigande, eller
- på något annat sätt handlat i strid med stiftelselagen, stiftelseförordnandet eller årsredovisningslagen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot stiftelsen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder jag professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på min professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att jag fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för stiftelsens situation. Jag går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för mitt uttalande.

Göteborg den 25/3 2020

Helena Adrian

Auktoriserad revisor